

Архитектура рачунара

Садржај

- Увод
- Циљеви и исход предмета
- Наставници
- Програм предмета
- Лабораторијске вежбе
- Предиспитне обавезе студената
- Начин полагања испита
- Пројекат
- Литература

Увод

- Назив предмета: Архитектура рачунара
- Година: 2, семестар: 4
- Фонд часова: 2 + 2 + 1
- Број ЕСПБ бодова: 6
- Предуслов: одслушан предмет Основи рачунарске технике 2

Наставници

- **Предавања: др Захарије Радивојевић**
zaki@etf.rs
Канцеларија 37
Консултације после наставе и по договору

Наставници

- **Вежбе: Филип Хаџић** (СИ-В1, СИ-В3, ИР-В1)
hadzic.filip@etf.rs
Канцеларија 26А
Консултације после наставе и по договору
- **Вежбе: Урош Раденковић** (СИ-В2, СИ-В3, ИР-В2)
uki@etf.rs
Канцеларија 37
Консултације после наставе и по договору

Програм предмета

- *Механизам прекида*
- *Магистрала и меморија*
- *Улаз-Излаз*
- *Архитектура процесора*

Механизам прекида

- ***Опслуживање захтева за прекид***
- ***Повратак из прекидне рутине***
- ***Приоритети прекида***
- ***Селективно маскирање маскирајућих прекида***
- ***Маскирање свих маскирајућих прекида***
- ***Прекид после сваке инструкције***
- ***Инструкција прекида***
- ***Гнеждење прекида***
- ***Прихватање захтева за прекид***

Магистрала

- ***Основни појмови***
- ***Арбитрација***
- ***Циклуси на магистрала***
- ***Системи са више магистрала***

Улаз-Излаз

- ***Основни појмови***
- ***Контролери без директног приступа меморији***
 - *организација и програмирање*
- ***Контролери са директним приступом меморији***
 - *организација и програмирање*
- ***Повезивање контролера и периферије***
- ***Повезивање контролера***
- ***Прекиди од периферија***

Архитектуре CISC и RISC процесора

- ***Програмски доступни регистри***
- ***Типови података***
- ***Формати инструкција***
- ***Начини адресирања***
- ***Скуп инструкција***
- ***Механизам прекида***

Лабораторијске вежбе

- 5 Лабораторијских вежби
- Свака вежба 4 поена
- Преглед вежби:
 - *Механизам прекида (две вежбе)*
 - *Синхронизација рада процесора и контролера са DMA при коришћењу системске магистрале*
 - *Улаз/излаз са контролером без DMA*
 - *Програмирани улаз/излаз помоћу контролера са DMA*
- Једна надокнада
- Важе годину дана

Преглед симулатора

Edukacioni računarski sistem - LAB1

File View Step Utility Window Help

PROCESOR

Operaciona jedinica

Registri

Operacije

Upravljacka jedinica

Info

Sequence

T = 00 PCout, MARin, Xin
 * Faza citanja instrukcije
 ** PC u MAR i X
 *** Ozicena realizacija upravljacke jedinice

Hardware: CPU - Central Processing Unit
 Position: Central Processing Unit

time 5 12 18 24 30 36 42 48 54 60 66
 Tclk 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
 T 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 3
 CLK_cpu 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 CLK_mem 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 CLK_dma 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
 ABUS
 DBUS
 read
 Oeread
 RDBUS
 write
 DEwrite
 WRBUS
 FCBUS
 anFFC

Go Tclk 1 <- time_0

Info

Sequence

T = 23 lbezuzst, stpcn00
 * STORE instrukcija
 * povratak na pocetak mikroprograma i cit sledece instrukcije
 ** Ozicena realizacija upravljacke jedinice

Hardware: -
 Position: Show signals

Periferija

Operaciona jedinica

Interfejs

Upravljacka jedinica DMA - Periferija

Upravljacka jedinica DMA - Memorija [DMA master]

Upravljacka jedinica DMA - Procesor [DMA slave]

Upravljacka jedinica

DMA kontroler periferije

DBUS magistrala podataka
 ABUS adreina magistrala
 RDBUS CBUS
 WRBUS upravljacka
 FCBUS magistrala

highZ
 highZ

16 16

hid - CPU
 hidin - CPU
 hidsout - DMA
 info3 - CPU
 info3 - CPU
 intin
 intout - DMA
 intout

Simulation parameters

(Clk+) * : 0
 (Ins+) * : 0
 (Prg+) time : 0

n * (Clk+) stop :
 n * (Ins+) stop :
 (Prg+) time stop :

time = 750
 inst. = STORE

Hardware: DMA - Direct memory access controller
 Position: DMA controller with Peripheral device

Clock stop: CPU, MEM, DMA
 Status: time = 750

Sequence

Sequence	Status	Navigation	Misc	Simulation
Tpcr=00, Tbus=00, Tmem=00, Tdevice=00	PC = 0107	UP	More	Clk+
DmaPcr: T=00 if [(CH2*not(done)*pm, stRDDRper) if [(CH2*not(done)*mp, cWRDDRper]	T = 23	CPU hier.	Clear	Ins+
DmaCPU: T=00 if [(ids+ws+intas), OEicbus]	Tclk = 125	Main	Help	Prg+
DmaMEM: T=00 if [(CH2*done, stSR0),				

Предиспитне обавезе студената

- **Колоквијум 1 – 25 поена**
 - Област: Механизам прекида ($T(5+5) + 3(15)$)
 - Могућност надокнаде само у термину другог колоквијума
- **Колоквијум 2 – 25 поена**
 - Области: Магистрала и меморија, Улаз-Излаз без прекида
($T(5_M+5_{UI}+5_{UI}) + 3(10_M)$)
- **Лабораторијске вежбе**
 - Свака по 4 поена укупно 20 поена
 - Важи за текућу школску годину
- **Присуство настави**
 - Кроз лабораторијске вежбе

Начин полагања испита

- **Испит – 30 + 25* поена**

- Област (30): Улаз-Излаз са прекидом, Архитектура процесора

$$(T(5_{\text{УИ}}+5_{\text{А}}+5_{\text{А}}) + 3(15_{\text{УИ}}))$$

- Области (25*): Магистрала и меморија, Улаз-Излаз без прекида

$$(T(5_{\text{М}}+5_{\text{УИ}}+5_{\text{УИ}}) + 3(10_{\text{М}}))$$

- * Студенти задовољни бројем поена освојеним у термину другог колоквијума не раде ове задатке

- * Студенти незадовољни бројем поена освојеним у термину другог колоквијума раде ове задатке, а поени освојени у термину другог колоквијума им се не рачунају

Начин полагања испита

Коначна оцена се формира на основу броја бодова на следећи начин:

- $91 \leq X < 100$ – оцена 10
- $81 \leq X < 91$ – оцена 9
- $71 \leq X < 81$ – оцена 8
- $61 \leq X < 71$ – оцена 7
- $51 \leq X < 61$ – оцена 6
- $0 \leq X < 51$ – студент није положио испит

Литература

На српском језику:

- Материјали за предавања : Проф. др Јован Ђорђевић
- Материјали за вежбе
- Архитектура рачунара: Едукациони рачунарски систем: Архитектура и организација рачунарског система: Проф. др Јован Ђорђевић
- Архитектура рачунара: Едукациони рачунарски систем: Приручник за симулацију са задацима: Ј. Ђорђевић, Н.Грбановић, Б. Николић, З. Радивојевић, М. Пунт
- Архитектура рачунара: Збирка решених задатака - Радна верзија

Питања?

<http://rti.etf.bg.ac.rs/rti/ef2ar/>
Електротехнички Факултет
Универзитет у Београду

